

nogenlunde lige mellem Kommunerne. Kravet om en Lovgivning i den Retning er med Aarene blevet stærkere og stærkere, og Aarsagen hertil er den, at de kommunale Udgifter i Aarenes Løb stadig er steget, særlig paa Grund af de mange sociale Udgifter, som efterhaanden er lagte over paa Kommunerne. Hele den sociale Lovgivning — jeg vil ikke undlade at sige, at jeg i høj Grad er glad for den, thi den har gjort umaadelig Gavn og har ligefrem været nødvendig paa mange Omraader — har haft den Fejl, at den i for høj Grad — jeg har før haft Lejlighed til at sige det fra denne Talerstol — har lagt Byrderne over paa Kommunerne. Disse Byrder er jo, jeg havde nær sagt heldigvis, stigende fra Aar til Aar. I en Bog, vi lige har faaet omdelt, og som giver et Overblik over den sociale Lovgivning her i Landet, vises, hvorledes Kommunernes Udgifter som Følge af denne Lovgivning efterhaanden er steget. Saaledes var f. Eks. Kommunernes Udgifter til Alderdomsunderstøttelse i 1892 1,543,683 Kr., medens de i 1913—14 var 6,959,600 Kr. Fremdeles er der det at bemærke, at de Kommuner, som har de største Udgifter til Alderdomsunderstøttelse, til Enkeunderstøttelse, til de Understøttelser, der kan ydes i Henhold til Fattigloven uden Fattighjælps Virkning, til de statsanerkendte Sygekassers Medlemmers Kørsel, og i det hele taget til alle den Slags Udgifter, som fortrinsvis har til Hensigt at hjælpe de daarligt stillede i Kommunerne, som Regel vil have forholdsvis faa gode Skatteydere, medens omvendt de Kommuner, der har de største og bedste Skatteydere, vil have forholdsvis smaa Udgifter af den Art, jeg her har nævnt, og det er jo navnlig gaaet i Retning af, at Byerne med de mange Arbejdere og ogsaa Byerne, hvor man tror jeg, har haft mere Øje for, hvorledes de sociale Love burde føres ud i Livet og ikke har været karrige med at vedtage passende Understøttelser overalt, hvor der er Anledning til det, derved blev endnu daarligere stillet. Thi dette Spørgsmaal er jo ikke alene et Spørgsmaal, der vedrører Kommunerne indbyrdes, men ogsaa et Spørgsmaal om, hvor der er behageligst at bo for de forskellige Klasser af Befolkningen. De rige vil naturligvis helst bo,

hvor Ligningsprocenten er saa lav som muligt, og de fattige er nødte til at bo, hvor de har deres Virksomhed, og det vil ofte være der, hvor Ligningsprocenten er forholdsvis høj. Man har derved ligefrem faaet Oaser af rige Skatteydere, Oaser, som har den Evne stadig at trække flere og flere rige Skatteydere til sig, hvorved Misforholdet mellem Kommunernes økonomiske Stilling bliver større og større. Det Spørgsmaal, der her skal løses, er Spørgsmaalet om den bedste og retfærdigste Maade at ordne Forholdet paa, saaledes at de sociale Udgifter kommer til at hvile med nogenlunde lige store Byrder paa Befolkningen i de forskellige Kommuner, lige modsat, hvad Tilfældet er i Øjeblikket. Som et Middel til at naa dette Maal har man fremsat dette Lovforslag. Jeg er ganske enig med mit Partis Ordfører i hans Hovedsyn paa Sagen; den virkelig retfærdige Løsning af denne Sag kan kun naas ved en Ordning, hvorved de sociale Udgifter — blandt disse medtager jeg Udgifter til Skolevæsenet, som ogsaa tynger i høj Grad paa Kommunerne — i højere Grad end hidtil kommer til at hvile paa alle i Befolkningen efter deres Evne til at betale Skatterne. En saadan Ordning, der er fuldt ud god, naas kun derved, at Staten i højere Grad end nu paatager sig disse Udgifter, idet Staten har Magt til at ligne dem paa Skatteyderne uden Hensyn til, hvor de bor, men efter deres Evne til at betale. Paa Møder, hvor vi har drøftet dette Spørgsmaal, blandt andet paa Møder af nordsjællandske Kommunerepræsentanter, har jeg netop fremdraget denne Fremgangsmaade og søgt at gøre forstaaeligt, at det var den rigtige og mest retfærdige Maade. Men det er stødt paa bestemt Modstand. Denne Modstand kan ikke have sin Grund i, at de paagældende Kommunerepræsentanter mente, at man ved denne Ordning gik det kommunale Selvstyre for nær. Naar det kommunale Selvstyre blev nævnt i denne Forbindelse, antager jeg, at det kun var for at værne om de riges Interesser, og heri har man ogsaa et fortrinligt Middel til at værne om dem. Men jeg tror ikke, at man formaar at ændre Synet paa dette Spørgsmaal hos